

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ

ФАКУЛЬТЕТ АГРАРНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Кафедра адміністративного менеджменту та зовнішньоекономічної діяльності

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ
«Менеджмент ЗЕД (Модуль 1. Менеджмент ЗЕД)»

Ступінь вищої освіти – Магістр
Спеціальність 073 «Менеджмент»
Освітня програма - «Менеджмент ЗЕД»
Рік навчання – 2023/2024, семестр – 1-2
Форма навчання – денна, заочна
Кількість кредитів ЄКТС - 6
Мова викладання – українська

Лектор дисципліни
Контактна інформація
лектора (e-mail)
Сторінка курсу в eLearn

Янчевський Р.В.

r.yanchevskyi@nubip.edu.ua

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=271>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності

Модуль 1. Менеджмент ЗЕД

Характеристика навчальної дисципліни

Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	180	
Кількість кредитів БСТБ	6	
Кількість змістових модулів	4	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	Курсовий проект	
Форма контролю	залік, іспит	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	1	1
Семестр	1, 2	1,2
Лекційні заняття	30 год.	10
Практичні, семінарські заняття	30 год.	10
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	120 год.	160
Індивідуальні завдання		
Тижневе навантаження студентів		
Аудиторне		
Самостійна робота	4 год	10 год

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Комплексні економічні перетворення, що відбуваються сьогодні в Україні, мають на меті не лише виробити моделі та механізми побудови і послідовної реалізації сучасних економічних відносин, але й поступову інтеграцію українських підприємств у міжнародні економічні зв'язки, з одного боку, і залучення іноземних інвестицій в Україну, - з іншого. Саме тому розвиток

зовнішньоекономічної діяльності – це суттєвий фактор підвищення ефективності господарської діяльності як на рівні мікроекономіки, так і в масштабах усього народного господарства нашої країни. Створення високоефективного механізму функціонування зовнішньої економіки України потребує належної підготовки спеціалістів у цій галузі. Дана навчальна дисципліна «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» є підґрунтям для формування системи теоретичних знань і підготовки професійних навичок майбутніх фахівців у сфері зовнішньоекономічної діяльності. Ця дисципліна є інтегрованою і вивчає міжнародні аспекти діяльності підприємства, механізми, що регулюють цю діяльність, способи виходу підприємства на міжнародні ринки, алгоритми ведення зовнішньоекономічних операцій та розрахунків за цими операціями.

Метою вивчення дисципліни є оволодіння теоретичними знаннями і практичними навичками з проблем управління зовнішньоекономічною діяльністю. Вивчення дисципліни дозволяє впровадити сучасні теоретичні підходи у практику управління зовнішньоекономічною діяльністю, що набуває особливої актуальності в Україні при лібералізації зовнішньої торгівлі та забезпечення євроінтеграції.

Завданням вивчення дисципліни є теоретична та практична підготовка студентів із питань: визначення ролі та місця управління ЗЕД в системі управління підприємством; визначення середовища ЗЕД; характеристик функцій менеджменту ЗЕД, складових та елементів менеджменту ЗЕД; виконання базових та специфічних функцій управління ЗЕД; особливостей побудови організаційних структур управління ЗЕД; аналізу зовнішньоекономічної діяльності; прийняття управлінських рішень при здійсненні ЗЕД; інформаційного забезпечення ЗЕД; управління ТНК; управління діяльністю спільних підприємств; управління ризиками ЗЕД; антикризового управління ЗЕД.

Набуття компетентностей ОП:

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми з менеджменту зовнішньоекономічної діяльності як у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетентності (ЗК)	
ЗК 1	Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
ЗК 2	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначеності умов і вимог
ЗК 4	Здатність мотивувати людей рухатися до спільної мети, працювати в команді
ЗК 5	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
ЗК 6	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК 7	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу
Фахові компетентності спеціальності (СК)	
СК 1	Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів.
СК 2	Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани.
СК 4	Здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організації.
СК 5	Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.
СК 6	Здатність формувати лідерські якості та демонструвати їх в процесі

	управління людьми.
СК 9	Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію.
СК 10	Здатність до управління організацією та її розвитком.
СК 11	Здатність використовувати технології та методи управління змінами в міжнародному середовищі.
СК 12	Здатність розробляти дієву стратегію розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємства в умовах волатильності світових аграрних ринків
СК 13	Забезпечувати ефективне здійснення управління зовнішньоекономічною діяльністю в агробізнесі.
Програмні результати навчання	
ПРН 1	Критично осмислювати, вибирати та використовувати, необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах.
ПРН 3	Проектувати ефективні системи управління організаціями.
ПРН 4	Обґрунтовувати та управляти проектами, генерувати підприємницькі ідеї.
ПРН 5	Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах.
ПРН 6	Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність.
ПРН 7	Організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті.
ПРН 9	Вміти спілкуватись в професійних і наукових колах державною та іноземною мовами.
ПРН 10	Демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач.
ПРН 12	Вміти делегувати повноваження та керівництво організацією (підрозділом).
ПРН 13	Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу).
ПРН 14	Вміти застосовувати правила, методи, принципи і закони менеджменту зовнішньоекономічної діяльності в конкретних ситуаціях, аналізувати і оцінювати факти і події.
ПРН 15	Організовувати та здійснювати зовнішньоекономічну діяльність в аграрній сфері та забезпечувати її діяльність у міжнародному правовому полі.

ПРН 16	Бути здатним управляти, планувати, організовувати та контролювати процес укладання підприємством міжнародних комерційних угод, забезпечувати ефективну роботу з контрагентами.
ПРН 17	Визначати та обґрунтовувати стратегію виходу підприємства на світові аграрні ринки з урахуванням зміни кон'юнктури зовнішнього середовища та появи нових тенденцій в торгівлі агропродовольчою продукцією
ПРН 18	Вміти розробляти й обґрунтовувати механізми адаптивного управління підприємством змінами у сфері зовнішньоекономічної діяльності
ПРН 20	Здатність розв'язувати складні непередбачувані задачі і проблеми у спеціалізованих сферах професійної діяльності (аграрна сфера).
ПРН 23	Демонструвати здатність розробляти та виконувати проекти, визначати джерела фінансування та організовувати управління проектами.
ПРН 24	Демонструвати здатність формувати бюджети, проектів, здійснювати оцінку та контроль виконання проектів
ПРН 25	Демонструвати здатність до формування проектної команди, розподілу виконавців для забезпечення досягнення проектних цілей.
ПРН 30	Здатність знаходити та оцінювати нові ринкові можливості та формулювати бізнес-ідеї, розробляти бізнес-плани створення та розвитку організацій.
ПРН 32	Досліджувати середовище підприємницької діяльності та розуміти процес здійснення та регулювання бізнесу
ПРН 33	Демонструвати здатність до пошуку джерел фінансування підприємницької діяльності та вміння реалізовувати підприємницькі ідеї.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	Денна форма							Заочна форма					
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
			лек.	прак.	лаб.	інд.	с.р.		лек.	прак.	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Змістовний модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ЗЕД ПІДПРИЄМСТВА													
Тема 1. Менеджмент ЗЕД як вид управлінської діяльності підприємства та складова наукового управління	1-2	9	2	2			5	11	0,5	0,5			10
Тема 2. Методичні підходи до управління ЗЕД підприємства	3-4	9	2	2			5	10,5	0,5				10
Тема 3. Прогнозування зовнішньоекономічної діяльності	5-6	14	2	2			10	17	1	1			15
Разом по модулю 1		32	6	6			20	38,5	2	1,5			35

Змістовий модуль 2. ФУНКЦІ УПРАВЛІННЯ ЗЕД ПІДПРИЄМСТВА												
Тема 4. Планування ЗЕД як функція управління ЗЕД	7-8	16	2	4			10	17	0,5	1,5		15
	9			2								
Тема 5. Організація ЗЕД підприємства	10-11	14	2	2			10	11,5	0,5	1		10
Тема 6. Мотивація в управлінні ЗЕД підприємства	12-13	14	2	2			10	11,5	0,5	1		10
Тема 7. Контроль при управлінні ЗЕД підприємства	14-15	14	2	2			10	11,5	0,5	1		10
Разом по модулю 2		60	8	12			40	49,5	2	4,5		45
Разом 1 семестр		92	14	16			60	90	4	6		80
Змістовий модуль 3. Управління складними організаційними структурами ЗЕД												
Тема 8. Організаційні структури управління ЗЕД підприємства	1-2	11	2	2			5	12,0	1	1		10
	3			2								
Тема 9. Управління транснаціональними корпораціями (ТНК)	4-5	9	2	2			5	11,5	0,5	1		10
Тема 10. Управління діяльністю спільних підприємств (СП)	6-7	16	2	2			10	11,5	0,5	1		10
Разом по модулю 3		34	6	8			20	35,0	2	3		30
Змістовий модуль 4. Інструменти управління ЗЕД												
Тема 11. Інформаційне забезпечення прийняття управлінських рішень у менеджменті ЗЕД	8-9	9	2	2		5	16,5	0,5	1			10
Тема 12. Діагностування ЗЕД підприємства	10-11	9	2	2			5	16,5	0,5	1		10
Тема 13. Ризики в управлінні ЗЕД підприємства	12-13	7	2	2			5	16	0,5	0,5		15
Тема 14. Антикризове управління зовнішньо-економічною діяльністю	14-15	7	2	2			5	16	0,5	0,5		15
Разом по модулю 4		36	8	8			20	55	2	3		50
Разом 2 семестр		90	14	16			60	90	4	6		80
Разом по дисципліні		180	30	30			120	180	8	12		160

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Студент повинен здавати усі роботи у заплановані терміни. За роботи, що здаються із порушенням термінів без поважних причин, знижується бал. Перескладання модульної контрольної роботи відбувається за наявності поважних причин (лікарняний, міжнародне стажування, індивідуальний графік) і дозволяється у терміни до закінчення наступного модульного контролю.
Політика щодо академічної доброчесності:	При виконанні всіх видів навчальних робіт студент повинен дотримуватись політики академічної доброчесності.
Політика щодо відвідування:	Відвідування лекційних та практичних (семінарських) занять є обов'язковим для всіх студентів. За об'єктивних причин, визначених Положенням про навчальний процес НУБіП, навчання може відбуватись відповідно до індивідуального навчального плану, затвердженого у визначеному порядку.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Дахно І.І., Барановська В.М., Главник В.О. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності : навч. посіб. / І. І. Дахно, В. М. Барановська, В. О. Главник [та ін.]; за ред. І. І. Дахна. — К. : ДП «Вид. дім «Персонал», 2011. — 288 с.

2. Дроздова Г.М. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності підприємства. Навч. посібник. К.: ЦУЛ, 2002. - 172 с.

3. Кириченко О. А. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності. Вид. 3-тє, доп. - К.: Знання - Пресс, 2002. - 384 с.

4. Ковтуненко К.В., Коваленко О.М., Станіславик О.В. та ін.; Менеджмент зовнішньоекономічної та інноваційної діяльності. : навч. посіб. / К.В. Ковтуненко, О.М. Коваленко, О.В. Станіславик та [ін.]; за ред. д.е.н., доц. Ковтуненко К.В. — К.: ФОРЗАЦ, 2018. 496 с.

5. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності: Підручник - 2-ге видання / За ред. О. А. Кириченка. - К.: Знання, 2008. - 518 с.

6. Сухарський В.С., Сухарський В.В., Охота В.І. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності: теорія, методологія, практика: навч. посібник (курс лекцій). - Тернопіль: Астон, 2005. - 464 с.

7. Управління зовнішньоекономічною діяльністю: Навч. посібн. / За ред. А.І. Кредісова: Пер з рос. Н. Кіт, К.Серажим. - К.: ВІРА-Р, 2000. - 448 с.

Додаткова

1. Дідович І.І. Ризик-менеджмент у сфері зовнішньоекономічної діяльності / Дідович І.І., Вайданич Т.В., Кульчицька Е.А. - Навчальний посібник. - Львів: НЛТУ, - 2013. - 160 с.

2. Іщенко С.В., Пряхіна К.А., Капінос О.С. Особливості організації інформаційної підтримки при прийнятті управлінських рішень в сфері ЗЕД. Вісник КрНУ імені Михайла Остроградського. 2015. Випуск 3. (92). Частина 2, С.16-21.

3. Калюжна Н.Г. Особливості процесу прийняття управлінських рішень на вітчизняних підприємствах-суб'єктах ЗЕД в умовах невизначеності. БІЗНЕСІНФОРМ.-2011. - № 11, с.167- 169.

4. Кваша Т.К. Вибір управлінського рішення у сфері економічної безпеки на основі багатокритеріальної моделі в умовах невизначеності. Економіко-математичне моделювання соціально-економічних систем 2013, Вип. 18, С. 122-136.

5. Кримчак Л.А. Інформаційне забезпечення управління економічною безпекою зовнішньоекономічної діяльності вітчизняних підприємств Вісник Хмельницького національного університету 2018, № 6 Том 1, с. 274-276.

6. Петренко В.С., Карнаушенко А.С. Мотивація створення спільних підприємств в умовах глобалізації економіки. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Випуск 17, частина 1, 2018. С. 118-122.

7. Пригара О. Система маркетингової інформації у дослідженні привабливості міжнародних ринків. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка: Економіка. 2013. №144, с. 38-40.

8. Прийняття управлінських рішень : навчальний посібник / [Ю. Є. Петруня, Б. В. Літовченко, Т.О. Пасічник та ін.] ; за ред. Ю. Є. Петруні. - [3-тє вид., переробл. і доп.]. - Дніпропетровськ : Університет митної справи та фінансів, 2015. - 209 с.

Законодавча база

1. Господарський кодекс України. [Електронний ресурс]. Режимдоступу:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>

2. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» [Електронний ресурс].
Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text>

3. Закон України «Про режим іноземного інвестування». [Електронний ресурс].
Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/Z960093.html

4. Закон України «Про авторське право і суміжні права». Режим доступу:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text>

5. Закон України «Про митний тариф України». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/674-20#Text>

6. Закон України «Про захист національного виробника від демпінгового імпорту».:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/330-14#Text>

7. Закон України «Про інвестиційну діяльність» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text>

8. Закон України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг».:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12#Text>

9. Закон України «Про охорону прав на промислові зразки».:
https://vk24.ua/regulations_and_iurisprudence/zakoni/zakon-ukraini-pro-okhoronu-prav-na-promislovi-zrazki

10. Митний Кодекс України. ЦКБ: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>